

Agusta Bell-47J-2A »Ranger«

Helikopter Bell 47, z registrsko številko YU-HAK, je prišel v takratno letalsko enoto milice davnega maja leta 1967. »Burduš«, kot so ga poimenovali piloti in reševalci, je bil kupljen z namenom nudenja pomoči in podpore pri rednih policijskih nalogah, a se je zelo hitro pokazalo, da je lahko uporaben tudi v gorah, pri reševanju. K odločitvi za nabavo je prispevalo tudi zavedanje, da sosedge Avstriji že kar nekaj časa uspešno izvajajo helikoptersko gorsko reševanje. Kljub temu, da je imel za današnji čas zelo veliko omejitev – šibek motor, nizko končno hitrost, višino leta, težave z akumulatorji – je za takratne razmere njegov prihod pomenil skokovit preskok in napredek v gorskem reševanju. Njegova prva operaterja sta bila pilot Andrej Andolšek in mehanik Emil Stepančič. Istega leta je posadka skupaj z ekipami Gorske reševalne službe izvedla številke vaje in usposabljanja. Tako je helikopter lahko že prvo leto uporabe sodeloval pri reševalni akciji. Ta se je zgodila 24. marca 1968, na pobočju pod Mojstrovko, ko je skupino turnih smučarjev zajel snežni plaz. »Burduševa« naloga je bila prepeljati hudo poškodovano Ino Vrhovnik iz kočice Na gozdu do jeseniške bolnišnice. Iz redne uporabe je bil helikopter umaknjen leta 1984, ko so ga nadomestili zmogljivejši, močnejši in zanesljivejši (Agusta Bell) modeli. Prihod AB 47J, z za takratne čase običajnim klasičnim batnim motorjem ni pomenil samo začetka delovanja takratne Letalske enote Milice (LEM) in sedanje Letalske policijske enote (LPE) Ministrstva za notranje zadeve, temveč tudi začetek in nadaljevanje razvoja helikopterskega gorskega reševanja v Sloveniji. Tudi s pomočjo tega helikopterja je danes helikoptersko gorsko reševanje v Sloveniji, zaradi tehnike in zaradi strokovnosti ter požrtvovalnosti ljudi, prepoznano kot eno najbolj razvitih v Evropi in po svetu.

Zgodovina

Bell 47 je bil prvi helikopter na svetu, ki je dobil vse certifikate za civilno uporabo (8. marec 1946). Poleg Italijanske Aguste in ameriškega Bella so tovrstne helikopterje vse do leta 1974 izdelovali tudi na Japonskem (Kawasaki) in v Veliki Britaniji (Westland). Skupno je bilo sestavljenih več kot 5600 plovil. Helikopter je letel in služil v skoraj vseh vojskah in policijskih enotah širom sveta, največjo prepoznavnost pa je ta model zagotovo pridobil kot »glavni igralec« v ameriški nadaljevalni M.A.S.H. Ocenjuje se, da trenutno po svetu leti še okrog 1000 primerkov tega modela, različnih verzij. Z nekaj tehničnimi posegi in stroški, bi bil lahko leteči tudi slovenski AB 47J, YU-HAK..

Tehnični podatki:

Model: Agusta Bell-47J-2A »Ranger

Izdelava: italijanska tovarna Agusta, narejen po ameriški licenci Bell, od leta 1964 naprej

Motor: šestvaljni zračno hlajen Lycoming (VO-540-B1B) od 260 - 305 konjskih moči.

Skupna vzletna masa: 1300 kg (pribl.)

Prazna masa: 831 kg

Posadka: 1 pilot + 2 ali 3 potniki.

Dolžina, širina, višina: 9,87m 2,83m

Premer glavnega rotorja: 11,33m

Zmogljivosti:

Največja (in delovna) hitrost 169km/h (146 km/h)

Najvišja višina leta: 3400m nad morjem (brez tovora).